

Judith Lennox

Verborgen levens

Als Rose het huis van haar oma erft, komt ze op het spoor van een lang verborgen familiegeheim

ISBN 978-90-225-8458-3
ISBN 978-94-023-1169-3 (e-book)
NUR 302

Oorspronkelijke titel: Hidden Lives
Vertaling: Titia Ram
Omslagontwerp: Wil Immink Design
Omslagbeeld: Clifton R. Adams / National Geographic Creative / Corbis
Zetwerk: ZetSpiegel, Best

© 2018 Judith Lennox
© 2018 Nederlandse vertaling Titia Ram en Meulenhoff Boekerij bv,
Amsterdam

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Voor Oliver Winter Smith

Proloog

Sussex – december 1928

Ze stapten uit de Austin Twelve. De lucht rook naar bos: aarde, rottende bladeren en iets vleesachtigs, zurigs. Edith stelde zich voor hoe sporen van de dikke, gele paddenstoelen aan de boomstammen over de weg zouden zweven. Het was hier kouder dan in Londen, zelfs kouder dan in Nutcombe, in de vallei, waar ze bij de kruidenier waren gestopt voor pepermuntjes. Ze trok haar bontkraag dicht om haar hals.

‘Mijn hemel,’ zei Cyril. Hij keek naar het huis.

‘Vind je het mooi?’

‘Dat weet ik eigenlijk niet. Het is heel apart.’ Hij deed een paar passen naar achteren en duwde zijn bril omhoog op zijn neus. ‘Ja, ik denk het wel.’ Hij gaf haar een kus. ‘Ik denk dat ik het prachtig vind.’

‘Dat wist ik wel.’ Edith voelde zich licht in het hoofd van het gevoel van vrijheid; een dag weg van haar huishoudelijke taken, een dag in het gezelschap van haar twee favoriete mannen, in dit schitterende, lichte huis.

Ze had zeker geweten dat Cyril De Meeuwenvleugel fantastisch zou vinden. Hoe kon het ook anders? Het sprookjesachtige paleis van glas, hout en steen stond aan de weg bij het richelpad dat over de top van de heuvel liep. Haar vaders slimme, kundige hand bleek duidelijk uit de schijnbare eenvoud van de structuur, die eruitzag of ze zo licht was dat ze bij het minste zuchtje wind van de heuvel zou worden geblazen. Een rij zuilen, die eruitzagen of ze veel te fragiel waren om het gewicht van het schuine, overhangende dak te dragen, stond voor het huis, hun slanke vorm een echo van de hoge, dunne coniferen in Paley High Wood aan de over-

kant van de weg. Bleekgrijs beschootwerk glinsterde in het winterse zonlicht en ontlokte beelden van scheepszeilen... of de vleugelpennen van een zeevogel.

Cyril had de auto achter de Bentley van Ediths vader geparkeerd. Ze zei: 'Papa zal wel binnen zijn.'

De voordeur stond op een kier. Cyril duwde hem open. 'Meneer Lawless?' riep hij. 'Edward? We zijn er!'

Edith hoorde stemmen van boven komen en zei: 'Ik wist niet dat mama ook zou komen.' Ze legde terwijl ze de trap op liepen aan Cyril uit: 'Papa heeft de zitkamer op de eerste verdieping gemaakt om zo veel mogelijk van het uitzicht te kunnen genieten. De keuken en bijkeuken zijn beneden.'

Edith zag haar vader toen ze de zitkamer via de brede dubbele deuren binnenliep. Hij kwam glimlachend naar haar toe met zijn kenmerkende, onregelmatige tred, overgehouden aan een fietsongeluk in Berlijn in de jaren voor de oorlog.

Toen zag ze Sadie, die bij een raam stond, en ze voelde al het geluk als water uit een badkuip uit zich stromen. Ze had niet verwacht dat haar zusje er ook zou zijn: Sadie, die alle aandacht van hun vader zou opeisen en het middelpunt van alles zou zijn, beeldschoon en levenslustig als ze was; Sadie, die haar dag zou verpesten.

Cyril sloeg zijn arm om Edith heen, een teken dat hij begreep hoe ze zich voelde. Hij zei tegen haar vader: 'Wat een verbluffende plek, Edward; gefeliciteerd.' Maar Edith was niet in staat om zich over de wrok en teleurstelling die ze voelde heen te zetten; die waren zichtbaar op haar gezicht.

Er konden zonder dat je het ook maar opmerkte vreselijk belangrijke dingen gebeuren. Haar vader had haar uitgenodigd naar Sussex te komen om het huis te bekijken nu het af was. Ze was die dag naar De Meeuwenvleugel gekomen in de verwachting hem voor haarzelf te hebben, en nu bleek Sadie er ook te zijn. Een deel van haar wist dat ze haar eigen dag verpeste, dat haar vader zich zou afwenden van haar gestamelde, korte antwoorden en zich op Sadie zou richten. Dat zou hij hoe dan ook doen. Ze praatten zo

moeiteloos met elkaar, hij en Sadie gingen met een vanzelfsprekendheid die Edith onbegrijpelijk vond vloeiend over van kletspraat op een diepgaande discussie. Zij deed veel te hard haar best en was ervan overtuigd dat ze in haar nauwgezette zoektocht naar die intelligente of geestige woorden die zijn goedkeuring zouden wegdragen overkwam als traag en dom.

Dus zat ze de rest van de dag te mokken en nam ze toen ze zich om vijf uur klaarmaakten om terug te rijden naar Londen afstandelijk afscheid van haar vader met een onderkoelde kus, zonder te beseffen dat het de laatste zou zijn. Kort na die dag vertrokken haar ouders naar Frankrijk, dus met kerst zagen ze elkaar niet. Drie weken later zou het vliegtuig dat Edward en Victoire Lawless van Le Touquet naar een vliegveld in Sussex moest brengen tijdens een sneeuwstorm neerstorten langs de kust. De kranten stonden bol van de rouwadvertenties en de telefoon rinkelde onophoudelijk van vrienden en collega's die hun condoleances wilden overbrengen. Het ene moment waren ze er nog en het volgende niet meer, weggevaagd door het wervelende wit.

Edith zei snikkend tegen Cyril dat haar vader nu nooit trots op haar zou worden. Hij schudde zijn hoofd. 'Hij was al trots op je, lieveling. Dat weet ik zeker. Dat was zonneklaar.' Zijn woorden boden soelaas, maar ze ontdekte tijdens het voorlezen van het testament dat Cyril, hoewel hij de wijste man was die ze kende en het bijna nooit mis had, zich nu toch had vergist. Zij, Edith, was stapeldol op de twee huizen die haar vader in Sussex had laten bouwen, Het Ei en De Meeuwenvleugel, maar hij had beide aan Sadie nagelaten. Het zou eerlijk zijn geweest als hij De Meeuwenvleugel aan haar en Het Ei aan Sadie zou hebben nagelaten, aangezien zij de oudste dochter was, maar zelfs als hij haar, Edith, alleen Het Ei, dat veel kleiner was, zou hebben nagelaten, zou ze hebben geweten dat hij aan haar had gedacht. En van haar had gehouden.

De schok maakte haar in eerste instantie misselijk en daarna razend. Ze brulde tegen Cyril dat ze het testament zou gaan aanvechten. Hij legde haar zachtmoedig uit dat dat zinloos zou zijn. Het testament was volgens alle regels opgesteld en door getuigen

ondertekend. Edward Lawless was bij zijn volle verstand geweest en had onder geen enkele invloed gestaan.

Edith nam het Sadie kwalijk. Het was pas veel, heel veel later dat ze erachter kwam dat ze het haar vader kwalijk had moeten nemen.

‘Sadie is niet getrouwd,’ zei Cyril in een poging haar tot rede te brengen. ‘Ze heeft ondertussen nog maar weinig hoop om ooit een man te vinden. Daarom heeft je vader haar de huizen nagelaten, om haar wat zekerheid te geven.’

Edith antwoordde verbitterd dat Sadie het aan zichzelf te wijten had dat ze niet was getrouwd. Welke man wilde met een vrouw trouwen die zichzelf te schande maakte door erbij te lopen als een bohemienne en erop te staan haar eigen geld te verdienen? Een vrouw die in het openbaar vloekte en rookte?

‘Edith, Edith,’ zei Cyril op smekende toon. ‘Ga Sadie alsjeblieft niet haten. Daar kan alleen maar ellende van komen.’

En dat gebeurde ook. Ze liet haar zusje zo gemakkelijk uit haar leven verdwijnen. Sadie, die licht in elke kamer bracht, die schitterde en veranderlijk was als een beekje in het bos, die levendig, geestig en betoverend kon zijn, maar die zich ook kon terugtrekken en je kon buitensluiten. Sadie had sinds de dag van haar geboorte zulke conflicterende, gecompliceerde emoties bij haar oudere zus opgeroepen dat Edith er uiteindelijk, boos en uitgeput, voor op de vlucht sloeg.

1

Surrey – mei 1970

Edith Fullers vrienden en bridgepartners stonden met krakende gewrichten op van de tafel om hun benen te strekken en met elkaar te kletsen nadat de uitvaartlunch was afgesloten.

Robert Martineau sloeg zijn arm om de schouders van zijn vrouw. ‘Hoe is het nu?’

‘Prima,’ zei Rose. ‘Maar ik ga oma wel missen.’ Ze keek hem glimlachend aan. ‘Ik ga onze lunches missen: curry en roze blanch-manger.’

‘Dat weet ik, schat.’ Robert keek op zijn horloge. ‘Ik moet ervandoor.’

‘Je zou de middag toch vrij nemen?’

‘Daar is het echt te druk voor, sorry. Tot straks.’ Ze kusten elkaar en Robert liep de ruimte uit.

‘Rose.’

Ze hoorde de stem van haar vader en draaide zich om. ‘Wat heeft Katherine het goed gedaan, hè, pa?’ Haar zesjarige dochtertje, Katherine, had tijdens de uitvaartdienst die ochtend uit Rudyard Kiplings gedicht ‘If—’ voorgelezen.

‘Ik moet toegeven dat ik tot tranen toe geroerd was, ja.’ Giles Cabourne opende de deur van het zaaltje. ‘Ik wil met je praten, Rose. Zullen we daar even gaan zitten? Dat is rustiger.’

Ze controleerde of Katherine en haar zusje, de vierjarige Eve, nog met die familievriend zaten te kletsen en liep achter haar vader aan de gang in.

‘Je grootmoeder heeft mij als een van haar executeurs-testamentair aangewezen,’ zei Giles. ‘Ze heeft op wat kleinigheden na alles aan jou nagelaten, Rose.’

‘O, pa.’ Ze sloeg haar hand voor haar mond.

‘Het is geen fortuin, maar het is een leuke som geld, en haar flat natuurlijk.’

‘Ik had geen idee. Ik verwachtte helemaal niets.’ Maar aan wie had haar grootmoeder anders haar bezittingen moeten nalaten? Edith Fuller, weduwe, had een dochter gehad, Louisa, de moeder van Rose, die negen jaar daarvoor was overleden. Rose was enig kind.

Haar vader zei: ‘En er is een huis, in Sussex.’

Een serveerster, gekleed in een zwart jurkje met een wit schort met ruches eraan, haastte zich voorbij met een dienblad vol glazen. Rose en haar vader drukten zich tegen de muur om haar te laten passeren.

Rose vroeg verbaasd: ‘Een huis? Wat voor huis?’

Giles haalde zijn hand door zijn spaarzame, fijne zilvergrijze haar. ‘Ik kan me vaag herinneren dat ik er jaren geleden wel eens iets over heb gehoord, maar ik was eerlijk gezegd helemaal vergeten dat het bestond.’

‘Een huis...’

‘Het schijnt ergens in de rimboe te staan. Ik heb geen flauw idee in wat voor toestand het verkeert. Volgens Ediths notaris had ze het al heel lang in haar bezit. Ze heeft er nooit gewoond; ze heeft het altijd verhuurd. Je kent je grootmoeder, Rose: ze was erg gesloten. Hoe dan ook: het is nu van jou, lieverd.’

Een van de schoolvriendinnen van haar grootmoeder, een piepkleine vrouw, een kop kleiner dan Rose, in een zwarte jurk met een lavendelkleurig jasje van crêpe, kwam uit de eetzaal om afscheid te nemen. Ze schudden elkaar de hand en wisselden de beste wensen uit.

Toen ze weer alleen waren haalde Giles een envelop uit de zak van zijn colbert en gaf die aan Rose. ‘Edith heeft in haar testament aangegeven dat jij dit na haar dood moest krijgen. Misschien staat er iets in over het huis.’

Rose voelde zich licht in het hoofd. ‘Oma heeft er nooit iets over tegen me gezegd. Nooit.’

Ze tuurde door de glazen deur en zag dat Eve heel geconcentreerd het zout uit de vaatjes tot een wit, poederachtig bergje zat te strooien.

‘Pa, ik moet even naar de meiden.’ Ze omhelsde haar vader. ‘Een flat en een huis... Mijn god.’ Toen liep ze terug de eetzaal in, pakte haar dochttertje resoluut bij de hand en leidde haar bij de tafel vandaan.

Je moest twee keer naar Katherine en Eve kijken om te kunnen zien dat ze zusjes waren. Katherine was lang, slank en slungelig en had de grijze ogen van haar moeder en het fijne, steile blonde haar van haar oma Martineau. Eve was klein en breed, haar ogen het bruin van Robert, haar haar een berg donkere krullen. Katherine was lief en vrijgevig, een perfectionist die veel van zichzelf en anderen eiste, maar ze kon ook ongeduldig en prikkelbaar zijn. Eve was een en al levenslust, een kletskaus, achteloos en onbezorgd, maar soms overweldigd door plotseling en hevig verdriet. Je herkende dat ze zusjes waren aan hun gedeelde levendigheid en snelle geest, en aan de vorm van hun ogen en ledematen.

Rose bracht Eve thuisgekomen in Walton-on-Thames naar bed. Rose kuste haar goedenacht en liep naar de kamer van Katherine. Haar oudste dochter zat in haar pyjama op het kleed in haar kamer geknield, druk in de weer met een spirograaf.

‘Aah!’ Een gil van frustratie. ‘De pen schiet er steeds uit!’

‘Het is tijd om op te ruimen, lieverd. Je mag morgen weer spelen. Waar is je boek? Je mag tot acht uur lezen.’ Rose tikte op de klok op het nachtkastje.

Ze liep nadat ze Katherine in bed had gelegd naar beneden. Robert kwam kort daarna thuis. Rose schonk in de keuken twee glazen gin-tonic in terwijl het avondeten op het fornuis stond te pruttelen en ze gaf Robert een glas. Toen vertelde ze hem over het testament van haar grootmoeder en over de flat en het huis in Sussex.

‘Mijn god,’ zei hij. ‘Mijn vrouw de grootgrondbezitter.’

‘Dat huis... Ik wist niet eens dat het bestond. Het zal wel een

vervallen krot zijn. Waarom zou oma me er nooit iets over hebben verteld? Dat is best een groot ding om het niet over te hebben, toch, een huis?’

‘Behoorlijk groot.’

‘Het heet Het Ei. Wat een gekke naam, hè? Oma’s vader heeft het laten bouwen. Je weet wel, die architect.’ Ze keek hem vorschend aan. ‘Robert?’

‘Hmm?’

Hij deed alsof hij luisterde, maar dat was niet zo, niet echt. Zijn donkere ogen starden in de verte en Rose wist dat hij ergens anders aan zat te denken.

Ze vroeg: ‘Is er iets?’

‘Hoezo?’ Een snelle glimlach. ‘Nee, natuurlijk niet. Slapen de meiden al?’

‘Eve waarschijnlijk wel. Katherine absoluut niet.’

‘Ik ga wel even bij ze kijken.’

‘George heeft gebeld,’ riep ze achter hem aan terwijl hij de trap op liep. George was de oudere broer van Robert, alleenstaand en een hoge ambtenaar voor de regering. De broers hadden geen goede band.

Robert keek haar over zijn schouder aan en fronste zijn wenkbrauwen. ‘Waar ging het over?’

‘Hij wilde het over het feest voor jullie ouders hebben.’ Lionel en Mary Martineau zouden binnenkort hun robijnen huwelijk vieren. ‘Over de speeches en de bloemen.’

Later die avond ging ze naar bed en kroop tegen Robert aan. Hij draaide zich naar haar om en liet zijn vingertoppen langs de botjes van haar ruggengraat glijden, waardoor ze altijd huiverde. Ze vreeën snel, gehaast en behoeftig.

Robert viel erna meteen in slaap, maar Rose lag wakker. De gebeurtenissen van die dag speelden zich nogmaals af in haar hoofd: de begrafenis van haar grootmoeder, de onverwachte erfenis, en het huis in Sussex, Het Ei.

Haar grootmoeder had in haar brief geschreven:

Mijn vader, de architect Lawless, heeft in de jaren twintig twee huizen op zijn land in Sussex laten bouwen. Beide waren een modern ontwerp. Mijn vader noemde ze altijd zijn meesterwerken, zijn nalatenschap. Hij en mijn moeder waren van plan in De Meeuwenvleugel te gaan wonen, het grootste huis van de twee, dat hij langs het richelpad had laten bouwen, maar ze zijn in januari 1929 gestorven, kort nadat het was opgeleverd. Het huis is toen verkocht. Ik laat het kleinste huis, dat altijd Het Ei heeft geheten, aan jou na, Rose. Ik heb het altijd verhuurd, maar de laatste bewoner, meneer Manners, die er meer dan tien jaar heeft gewoond, is zes maanden geleden overleden, dus het staat nu leeg.

Hierna volgde een ingewikkelde routebeschrijving: een weg langs de kerk in Nutcombe... een vluchthaven in de bocht, halverwege de heuvel... een pad tussen de bomen door. Twee sleutels, een van Yale en een kleinere, zaten in een vierkantje papier ingepakt bij de brief in de envelop.

Ze had dorst; ze liep naar beneden naar de keuken en schonk een glas water in. Ze wist weinig over haar overgrootouders, de ouders van Edith. Edward Lawless was architect en was samen met zijn vrouw omgekomen tijdens een vliegtuigongeluk, dat was het zo ongeveer. Ze had nu ontdekt dat ze een huis voor zichzelf hadden laten bouwen, De Meeuwenvleugel, maar dat ze er nooit hadden gewoond. Misschien dat haar grootmoeder het nooit over het huis in Sussex had gehad omdat het haar te veel herinnerde aan de tragische dood van haar ouders.

Je steekt een heleboel van jezelf in een huis. Robert en zij hadden dat van hen, een hoekhuis van rond 1910, vijf jaar geleden gekocht. Ze waren verliefd geworden op de kamers met hoog plafond en de manier waarop het zonlicht door de ramen op de houten vloeren scheen. Het had ornamenteel stucwerk, betegelde open haarden en een lange, smalle tuin waar rozen, kamperfoelie en bramen rommelig door elkaar groeiden. Ze hadden nadat ze erin waren getrokken de vooroorlogse bedrading vervangen en

hadden zichzelf leren loodgieten, behangen en schilderen. Ze hadden met een fles champagne op het terras gevierd dat het klaar was. De tuin was nog steeds een woestenij. Ze hadden allebei geen groene vingers.

Hoewel ze de puinhoop en de uitputting niet miste, dacht Rose met verlangen terug aan hun gedeelde passie rond de renovatie en de intimiteit die ze toen hadden gevoeld. Als ze nu zouden verhuizen, zouden ze het kluswerk uit handen geven. Robert leidde ondertussen succesvol twee garages, een paar technische bedrijven en zijn recentste acquisitie, een luchtvrachtbedrijf, en hij zou er nu de tijd niet meer voor hebben om zelf te verbouwen.

Ze was eenentwintig geweest, net een paar maanden van de universiteit, toen Robert en zij elkaar hadden leren kennen. Zij probeerde op dat moment te bedenken of ze verder wilde studeren en wou het verlangen de wereld in te trekken af tegen de praktische voordelen van een universitaire graad. Ze had een zomerbaantje bij een technisch bedrijf genomen om wat extra geld te verdienen en ervaring op te doen terwijl ze bedacht wat ze wilde.

Toen de secretaresse van de directeur op vakantie ging werd Rose gevraagd voor haar in te vallen. Robert was die dag op bezoek. Ze begroette hem aan de receptie. Op weg naar de eerste verdieping vroeg hij hoe ze heette; op de gang tussen het trappenhuis en het kantoor vroeg hij haar mee uit eten. Ze moest meer in hem hebben gezien dan zijn overduidelijke aantrekkelijkheid, imposante aanwezigheid en charme, want ze had ermee ingestemd.

Robert was zo iemand die je wel moest opmerken: lang en breedgeschouderd, extravert en zelfverzekerd, donker en knap. Hij keek haar aan op een manier die haar vertelde dat haar antwoord belangrijk voor hem was, en hij straalde gedrevenheid en vastberadenheid uit. Ze had tijdens het etentje ontdekt dat hij bovendien slim, geestig en gul was.

Zes maanden later waren ze getrouwd en Katherine was het jaar daarna geboren. Haar tweede naam, Louisa, was die van Rose' moeder, die drie jaar daarvoor aan borstkanker was overleden. Eve Mary Rose – vernoemd naar Roberts moeder Mary,

die kwiek en gezond met haar echtgenoot in het familiehuis in Oxfordshire woonde – werd twee jaar daarna geboren.

Rose ruimde nu de borden op die in het afdruiptrek bij de gootsteen stonden. Het vage gevoel van verveling dat ze ervoer sinds Eve half april naar school was gegaan, haar matheid en gebrek aan focus, en haar ontevredenheid, die ze probeerde te onderdrukken met het huishouden en de sociale verplichtingen die haar dagen vulden, vielen om haar heen als een wollen deken. Ze was ooit ambitieus geweest. Ze had haar leven ooit als zinvol, zelfs bijzonder ervaren, maar toch was ze op de een of andere manier, zonder dat ze daar ooit bewust voor had gekozen, net als haar moeder, die nooit buitenshuis had gewerkt, huisvrouw geworden. Rose had aangenomen dat ze anders zou worden, maar nu was dit haar leven: ze organiseerde etentjes voor de zakenpartners van Robert en stopte zijn sokken. Er was een tijd geweest, voordat Katherine was geboren, dat ze Roberts wasgoed op de slaapkamer-vloer had laten liggen om een punt te maken. Ze wond zich er nu niet meer over op en ruimde het op.

Ze had soms het gevoel dat ze kromp, minder werd dan ze ooit was geweest. De balans tussen Robert en haar was verschoven. Hij werkte lange, onregelmatige dagen en ging 's avonds vaak uit eten met zijn klanten. Ze ging soms mee, maar als ze dat aanbood wees hij het meestal af en zei dat ze zich alleen maar zou vervelen.

Misschien moest ze een parttimebaantje zoeken, hoewel ze zich met haar roestige graad in de natuurkunde, nauwelijks gebruikt, en uren die rond de schooltijden van haar dochters zouden moeten worden ingepast, afvroeg of ze enige kans had iets te vinden. Maar het baarde haar zorgen dat een kruiswoordpuzzel de grootste intellectuele uitdaging in haar dagen was, en ze was zich ervan bewust dat ze zichzelf soms verdoofde met een borrel tijdens de lange, eenzame avonden als de meisjes in bed lagen.

Ze berispte zichzelf. Het begon een gewoonte te worden, dat malen over hoe ontevreden ze was, de zoektocht naar een uitweg... maar waaruit? Een comfortabel, luxueus leven. Ze had een eigen auto, ze gingen regelmatig op vakantie en ze had een werk-

ster. Ze had twee beeldschone, gezonde dochters en een echtgenoot die van haar hield.

Toch miste ze Eve, haar kleintje, haar gekwebbel en haar warme hand in die van haar als ze naar de winkel liepen. Ze haatte de stilte in de lege kamers en het gebrek aan vorm op de dagen dat de meisjes naar school waren, en ze vond het moeilijk te accepteren dat de overweldigende emotionele intensiteit van het vroege moederschap voor altijd achter haar lag. Misschien moesten ze proberen nog een kind te krijgen. Ze was pas negenentwintig, er was genoeg tijd voor.

Toen bedacht ze dat de onverwachte nalatenschap van haar grootmoeder betekende dat ze ontzettend veel te doen had. Een flat die moest worden opgeruimd, een mysterieus huis in Sussex om naartoe te gaan. Dat vooruitzicht vrolijkte haar op. Ze nam haar glas water mee naar boven, kroop naast Robert in bed en viel in slaap.

De flat in Weybridge stond propvol donkere, zware meubels en souvenirs van Edith Fullers jaren als koloniale echtgenote: afbeeldingen van Old Delhi, een uit zwart hout gesneden figuurtje en, voor de open haard, de platte, versleten vacht van een of ander onfortuinlijk dier.

Rose begon met de kledingkast. Kleren waren zo persoonlijk, zo vol herinneringen aan de drager. Een wijnkleurige jas met bontkraag bracht haar terug naar een uitje naar Bushy Park in de herfst, toen haar dochters tussen de bomen hadden gerend en de herten in de verte niet meer dan schaduwen in de mist waren geweest en haar grootmoeder over safari's in Kenia had verteld. Een zijden sjaal van Liberty die naar Arpège rook, de parfum van haar oma, deed de tranen in haar ogen springen.

Ze had haar grootmoeder eigenlijk pas recent beter leren kennen. Edith en haar echtgenoot Cyril hadden in de kinderjaren van Rose in het buitenland gewoond: eerst in India en daarna, na de onafhankelijkheid, in Kenia. Er waren regelmatig, twee keer per maand, luchtpostbrieven bezorgd. Als haar grootouders naar Engeland kwamen logeerden ze in het huis in Weybridge, waar de vader van Rose nu nog woonde. Dan vlogen ze na een maand

weer naar huis, terug naar Afrika, en zag Rose ze drie jaar later pas weer. Edith had na het overlijden van Cyril het huis in Nairobi verkocht en was teruggekomen naar Engeland. De moeder van Rose, Ediths dochter Louisa, was toen al ernstig ziek geweest en Rose en haar grootmoeder hadden elkaar zo veel ze konden gesteund in hun verdriet. Hoewel Edith nooit op zoek was geweest naar emotionele intimiteit en die ook niet had aangespoord, hadden ze van elkaar gehouden en elkaar gerespecteerd.

Rose trof in een lade allerlei schatten aan: een avondjapon van muntgroen satijn, tegen de vleug in geknipt; een paar lichtgrijze geïtenleren handschoenen en een piepklein handtasje vol kraaltjes, dat ze apart legde om mee naar huis te nemen. De boeken van Dennis Wheatley en Eric Ambler, favoriete auteurs van haar grootmoeder, zou ze naar een tweedehands boekwinkel brengen. Ze legde een stuk of zes boeken over Indiase militaire geschiedenis apart; die zou haar schoonvader wel willen lezen.

Maar wat moest ze met die ivoren vogelkooi en de spectaculair lelijke olifantenklok waaraan haar grootmoeder zo verknocht was geweest? Of het crèmekleurige Wedgwood-servies en de theepot van Midwinter, waarover ze zich, hoewel hij heel mooi en kenmerkend voor haar grootmoeder was, alleen maar zorgen zou maken dat Katherine of Eve hem zou breken? Rose vroeg zich af of het huis in Sussex – Het Ei – net zo vol meubels en snuisterijen zou staan als de flat. Ze hoopte maar van niet. Aangezien het altijd was verhuurd, was de kans groot dat het vol oude kleden, banken en niet bij elkaar passende borden en bekertjes van de kringloop zou staan. Wat moest ze ermee doen, met die onverwachte nalatenschap? Robert ging ervan uit dat ze beide woningen zou verkopen zodra het geverifieerde afschrift van de notaris beschikbaar zou zijn. Maar Rose was er nog niet over uit.

Ze besloot verder te gaan met het kabinet van padoekhout. Het was een groot en log meubel, afgewerkt met krulwerk met bladgoud erop; er zaten onder en boven deuren en laden in en het middendeel was een secretaire.

Rose opende de kast, tuurde erin en bekeek de inhoud van de

kleine vakjes: een groene vulpen van Osmiroid, een flesje Quink en een stuk of zes potloden; een schaar en een rolletje Sellotape; facturen en rekeningen, samengebonden met elastiekjes.

Een piepklein handvatje van ivoor dat je gemakkelijk over het hoofd zou kunnen zien zat aan een laatje onder de vakjes. Ze trof er een map van kleinfolioformaat in aan met een kaft van oranje papier met gele en gouden vogeltjes erop. Ze maakte hem open en vond een handjevol foto's: een man met een tropenhelm op zijn hoofd die op een olifant zat; een baby met een piepklein gezichtje dat uit een kanten mutsje vol ruches piepte.

Iemand had op een witte correspondentiekaart met pen een cartoon getekend van een vrouw in een kuitlange jas met verlaagde taille, met een bontkraag en erboven een cloche. De hoed was laag over de ogen getrokken en ze paradeerde op hoge hakken over een trottoir. Rose draaide de kaart om. Op de achterkant stond geschreven: *Zie ik er niet helemaal dernier cri uit, schat? Het zou wel een stuk schelen als ik een hand voor ogen zou zien!* Hij was ondertekend met een initiaal: S.

Rose zette een kop Nescafé voor zichzelf, het favoriete warme drankje van haar grootmoeder. De lunch in haar flat was altijd vergezeld gegaan van oploskoffie uit een Minton-pot met een doos Meltis Newberry Fruits, ook een favoriet van haar grootmoeder, die Rose vaak als geschenk meenam. Edith vergastte haar kleindochter dan op verhalen over India en Afrika terwijl Rose probeerde te voorkomen dat Eve kostbare en breekbare objecten omstootte. De stem van Edith Fuller was helder en gebiedend geweest. Ze had zo leren spreken, nam Rose aan, toen ze wasmannen, huisknechten en schoonmaaksters moest aanspreken, bijkomstigheden van een ander en verdwenen leven.

Ze zette haar koffie op een bijzettafeltje en ging met de schrijfmap op de bank zitten. Er viel een foto uit, die ze van de vloer raapte. Het was een zwart-witfoto van twee jonge vrouwen. Beiden droegen vormeloze, kuitlange jassen met een ingewikkelde hoed van een of ander zwaar materiaal, misschien fluweel. Hoewel de foto vijftig of zestig jaar oud moest zijn, herkende Rose

direct haar grootmoeder. Edith was op haar tachtigste lang en benig geweest, met een haakneus die uit een lang, smal gezicht met hoge jukbeenderen stak. Net zoals op de foto, hoewel de hoeken van neus en kaaklijn hier werden verzacht door de jeugd en Ediths haar donker en niet zilverkleurig was.

De jonge vrouw naast haar was kleiner en tengerder. Haar geelaatstrekken waren symmetrisch en aantrekkelijk, haar glimlach open en vriendelijk. Een kwastje hing zwierig over de rand van haar hoed en rustte op haar schouder, en ze had een hand opgestoken om een streng blond haar uit haar ogen te vegen die de wind in haar gezicht had geblazen.

Rose draaide de foto om en las de twee namen die in vervaagde inkt achterop stonden. *Edith* bevestigde wat ze al had gedacht: dat de langste van het tweetal haar grootmoeder was. De andere naam was *Sadie*. Rose bedacht dat dit misschien de S was die de schets op die correspondentiekaart had gemaakt.

Ze nam een paar slokjes koffie en bestudeerde de brieven in de schrijfmap. Toen ze er een openvouwde voelde ze nieuwsgierigheid, maar ook terughoudendheid omdat ze het gevoel had dat ze de privacy van haar grootmoeder schond. De brief was geschreven door ene Margery Burton, en hoewel het zogenaamd een vriendelijk briefje was, was het een smeekbede om geld. Er was ook een stapeltje brieven van Cyril, haar grootvader. Misschien waren het liefdesbrieven. Ze legde ze terzijde. Een andere collectie, met een roze lint eromheen, was van haar moeder, Louisa. Rose had thuis ook brieven van haar moeder, die ze haar had gestuurd toen Rose op kostschool en de universiteit had gezeten. Ze vroeg zich af of ze ooit in staat zou zijn om ze weer te lezen.

Ze dacht dat ze alle brieven uit de map had gepakt, maar toen zag ze nog een bundeltje, in een smal compartimentje in de map. Ze haalde het eruit, opende een envelop van zwaar, crèmekleurig papier, en las de naam onder aan de pagina.

Sadie. Dus deze brief was geschreven door de mooie, blonde Sadie van de foto. Het handschrift, hoewel in een ouderwetse stijl, was elegant en helder.

Rose begon te lezen:

Het is eenvoudigweg ondoenlijk om elke twee weken met Philip Sprott af te spreken, Edith. Dat zou veel te duur zijn, met zijn tarief en de treinrit naar Londen. En los daarvan voel ik me ondertussen weer uitstekend. Je hoeft je echt geen zorgen om me te maken.

Er schemerde irritatie in de woorden door. In een andere brief, die Rose willekeurig uit de stapel pakte, schreef Sadie:

Ik kom van de vijfde tot de negende naar de stad. Schikt het als ik langskom? Ik heb Louisa al zo lang niet gezien. Is ze al thuis van kostschool?

En, meer naar beneden op de pagina:

Het is zalig in Het Ei in deze tijd van het jaar, nu de teunisbloemen bloeien en de vogels er lustig op los zingen. Ik hoop echt dat je binnenkort bij me komt logeren.

Dat was interessant. Dus Sadie had in Het Ei gewoond. De adresregel op de envelop bevestigde dat: *Het Ei, Paley High Wood, Nutcombe, Sussex*. Misschien dat Sadie een huurster van Edith was geweest. Of nee, want de toon van de brieven suggereerde een intiemere band dan dat. Misschien was Sadie een vriendin die een tijdje in het huis van Edith had gewoond.

Rose keek op haar horloge. Het was bijna kwart over drie; ze moest zo terug naar Walton-on-Thames om Katherine en Eve van school te halen. Ze maakte weer een net stapeltje van de brieven.

Een naam op de achterkant van een flinterdunne blauwe envelop ving haar blik: *Sadie Lawless*.

Rose fronste haar voorhoofd. De meisjesnaam van haar grootmoeder was Lawless. Was Sadie Lawless dan een nicht van Edith? Ze las snel de korte brief door. Toen las ze hem een tweede

keer om zich ervan te verzekeren dat ze hem goed had begrepen.

Sadies brief vertelde haar twee dingen. Het eerste was dat Het Ei niet altijd van Edith was geweest. In de vroege jaren dertig was het van Sadie geweest. Die had het in – ze keek naar de datum – oktober 1934 aan Edith geschonken.

Sadie had geschreven:

Het Ei is nu van jou, Edith. Ik heb de papieren naar meneer Copeland gestuurd. Ik wil hier niet meer wonen. Het huis maakt me bang, en het was verkeerd van vader om het aan mij te geven. Dat zie ik nu in.

Toen Robert die nacht laat thuiskwam kroop hij naast haar in bed. Hij rook naar sigaretten en alcohol. ‘Bij een klant,’ mompelde hij toen ze vroeg waar hij was geweest. ‘Tommy Henderson. Je weet wel, de eigenaar van Riley’s in Gateshead. Saaie man.’ Hij trok haar tegen zich aan, legde zijn hand op haar borst en viel direct, snurkend, in slaap.

Toen Rose de volgende ochtend nadat ze Katherine en Eve naar school had gebracht weer thuis was, betrapte ze zichzelf erop dat ze haar hand in de zakken van zijn regenjas stak, die aan de kapstok in de hal hing. Waar zocht ze naar? Geheimen. Iedereen had geheimen. Haar grootmoeder had een heleboel geheimen gehad. Misschien dat die van Robert verraden zouden worden door een briefje, rekening of zakdoek met lippenstift erop. Hij had een paar jaar daarvoor geflirt – hij had haar bezworen dat het niet meer dan geflirt was – met de vrouw van een vriend. Daar moest Rose nu aan denken. De late avonden, hoe afgeleid hij was geweest... Ze wist zeker dat er iets was wat hij haar niet vertelde.

Zijn zakken waren leeg. Ze duwde de gedachten uit haar hoofd, beschaamd. Wat was een huwelijk zonder vertrouwen? Robert had problemen op de zaak. Hij zou er wel uit komen; hij kwam er altijd uit. Ze moest hem vertrouwen.

Ze maalde wat koffie en zette de Cona aan, waarna ze aan tafel ging zitten met de oranje-gouden schrijfmap. Het was ergens de

voorgaande nacht tot haar doorgedrongen dat haar grootmoeder had gewild dat ze Sadies brieven zou vinden. Edith had geprobeerd haar iets te vertellen of misschien had ze haar gevraagd iets te doen. Iets met het huis, en Sadie, haar zus.

De Cona stond te pruttelen terwijl Rose de brieven uit de map haalde en op tafel legde. Het waren er vijftientig, sommige geschreven op duur uitziend, zwaar, crèmekleurig papier, andere op veel dunner blauw of wit papier. Boven aan elke brief stond de datum. Ze was even bezig ze in de juiste volgorde te leggen, stond tussendoor op om de Cona en een mok te pakken en op tafel te zetten en zichzelf een kop koffie in te schenken.

Alle brieven waren in de eerste helft van de jaren dertig geschreven. De vroegste, van oktober 1930, was het korte, gepikeerde briefje dat Rose de dag ervoor in de flat van haar grootmoeder had gelezen. Edith had toen in Londen gewoond. De datum op Sadies laatste brief, die naar Ediths bungalow in Delhi was gestuurd, was van 15 oktober 1934. Er waren geen brieven van daarna. Waarom niet? Waarom had Sadie haar zus niet meer geschreven? Wat was er gebeurd?

Rose las de eerste brief nogmaals. Ze zag dat er een adres in Cambridge op stond.

Het is eenvoudigweg ondoenlijk om elke twee weken met Philip Sprott af te spreken, Edith. Dat zou veel te duur zijn, met zijn tarief en de treinrit naar Londen. En los daarvan voel ik me ondertussen weer uitstekend. Je hoeft je echt geen zorgen om me te maken.

Philip Sprott moest een arts zijn geweest. Sadie had een ziekte gehad, waarvoor ze naar dokter Sprott was geweest, die ze, in de dagen voordat het ziekenfonds had bestaan, zelf had moeten betalen. Rose las verder:

De familie Meyrick is zo geweldig vriendelijk. Toby heeft zijn werkkamer aan me afgestaan als logeerkamer en Constance laat

me nergens mee helpen. Ik voel me echt stukken beter. Ik wandel elke middag rond Midsummer Common, weer of geen weer.

Er volgde een alinea over boeken die ze had gelezen en een muziek-uitvoering waar ze was geweest. Toen, verder naar beneden in de tekst:

Mabel, Horace en Rosalind zijn natuurlijk allerliefste kinderen, maar ze staan je niet toe om ook maar één eigen gedachte af te maken. Niet dat ik recentelijk veel gedachten heb die de moeite zijn om af te maken, dat moet ik toegeven, maar ik weet zeker dat ik me weer als herboren zal voelen als ik eenmaal weer aan het werk ben. Denk alsjeblieft niet dat ik ben gevluucht. Ik ben aan een schema met stimulerende activiteiten aan het werken zodat ik geen kans krijg om te gaan malen. De nieuwe omgeving en een nieuwe manier van leven zullen me van mijn herinneringen afleiden.

Rose nam aan dat de herinneringen waarnaar Sadie verwees die aan de dood van haar ouders tijdens dat vliegtuigongeluk waren, slechts een jaar daarvoor. Ze had haar eigen moeder op haar twintigste verloren, wat een vreselijke klap was geweest, die een wond had achtergelaten waarvan ze dacht dat hij nooit zou helen. Aan de foto te zien was Sadie de jongste van de twee zussen. Een snelle rekensom – Edith was op haar tachtigste overleden – deed haar concluderen dat Sadies moeder waarschijnlijk ook was overleden toen Sadie in de twintig was. En ze had tijdens datzelfde gruwelijke vliegtuigongeluk ook haar vader verloren.

Rose las de tweede brief, die een week na de eerste was geschreven.

Nou, ik ben er eindelijk. Het Ei is helemaal ingericht en is vreselijk leuk geworden. Je had die arme mannen met mijn etspers moeten zien op dat modderige pad tussen de bomen door. Ze klaagden steen en been, dus ik heb ze thee en een groot stuk taart gegeven, waarvan hun humeur aanzienlijk opknapte.

Mevrouw Thomsett, van de winkel in Nutcombe, heeft me heel behulpzaam Boxells Garage geweest, waar meneer Boxell zelf me heeft beloofd een tweedehands fiets voor me te gaan regelen. Weet je nog hoe betoverend het bos in de herfst is, Edith? Ik hoop dat je snel bij me op bezoek komt.

De telefoon ging, en Rose nam op. Het was Robert, die vroeg of hij wat gasten kon meenemen voor het avondeten. Ze stemde als vanzelfsprekend in en werd zich bewust van een gevoel van opluchting dat hij niet tot laat weg zou zijn die avond. Hij had het gewoon druk. Er was niets aan de hand.

Ze liep het huis uit om boodschappen te gaan doen. Ze overwoog terwijl ze de Mini in het centrum parkeerde verschillende menu's. Meloen als voorafje en crêpes suzette als dessert. Nee, geen crêpes; dat was te veel werk op het laatste moment. Taart met citroenschuim dan, die kon ze van tevoren maken. En als hoofdgerecht... geen boeuf bourguignon, daar had ze te weinig tijd voor. Moussaka? Nee, dat zag er zo rommelig uit. Ze besloot kip met sherryroomsaus te maken.

Nadat ze de winkels door was gered voor alle ingrediënten ging Rose naar de bibliotheek. Ze zocht in alle Londense telefoonboeken naar Sadie Lawless, die ze nergens kon vinden, en toen ging ze op zoek naar Philip Sprott. Ze vermoedde dat hij een dure dokter in Londen was geweest, mogelijk met een praktijk in Harley Street.

Haar vingertop bleef even liggen bij de kolommen in het telefoonboek rond Harley Street. Geen Philip Sprott. Toen ze haar zoektocht uitbreidde zag ze de naam *Dr. P. Sprott* staan. Niet in Harley Street, maar in Handel Street, in Bloomsbury. Rose schreef het nummer op een stukje papier. Toen ze de bibliotheek verliet was het gaan regenen.

Terug thuis maakte ze de taart en zette hem in de koelkast om te rusten voordat ze naar Roberts werkkamer liep en het nummer in Handel Street draaide.

Een vrouw nam op. 'Goedemiddag, praktijk Handel Street.'

Rose vroeg naar dokter Philip Sprott. De receptioniste zei dat hij een patiënt had. Kon ze een boodschap aannemen?

Rose voelde zich heel ongemakkelijk toen ze uitlegde waar het om ging. Het klonk zelfs haarzelf raar in de oren. De vrouw aan de andere kant van de lijn leek het ook vreemd te vinden.

‘1930? Dat is veertig jaar geleden. Zo lang bewaren we de dossiers niet.’

‘Ik hoopte dat dokter Sprott zich haar misschien nog herinnert.’

‘Ik denk echt niet dat...’

‘Ik zou u ontzettend dankbaar zijn als u het zou willen vragen,’ zei Rose gedecideerd. ‘Mijn oudtante heette Sadie Lawless.’ Ze herhaalde haar eigen naam en telefoonnummer en bedankte de receptioniste.

Nadat ze de meisjes naar bed had gebracht trok Rose een lange, zwarte, met zijde afgewerkte chiffonjurk met trompetmouwen en kraaltjes langs de v-hals aan. Ze borstelde haar lange, donkerbruine haar, dat sluk en recht over haar schouders viel, en werkte haar oogmake-up bij.

Waar bleef Robert? Ze keek op haar horloge. Half acht. De gasten zouden om acht uur arriveren. Ze keek uit het erkerraam naar buiten, maar zag alleen onbekende auto’s door de straat rijden. Afval werd door de regen door de regengoten gestuwd.

De telefoon ging en ze rende naar beneden. Ze nam op in de veronderstelling dat het Robert zou zijn, maar ze hoorde een onbekende stem.

‘Spreek ik met mevrouw Martineau?’

‘Ja. Met wie spreek ik?’

‘Met Philip Sprott. U heeft een bericht bij mijn receptioniste achtergelaten met een vraag over Sadie Lawless.’

Rose ging in Roberts leren stoel zitten. ‘Wat fijn dat u terugbelt, dokter Sprott. Dat waardeer ik zeer. Ik heb u gebeld omdat Sadie Lawless een patiënte van u was. Ik vroeg me af of u haar zich nog kunt herinneren.’

‘Jazeker. Toen Carol me uw bericht gaf, kwam alles weer

boven. Mag ik vragen waarom u in haar bent geïnteresseerd?

‘Ze is mijn oudtante. Ik heb pas een paar dagen geleden ontdekt dat ik haar achternichtje ben, nadat ik brieven van haar aan mijn overleden grootmoeder had gevonden. Ik probeer haar op te sporen. Als Sadie nog in leven is, wil ik haar laten weten dat haar zus is overleden. Ik kwam uw naam tegen in een van haar brieven.’

‘Ik vrees dat ik u niet kan helpen.’ Philip Sprott sprak met een lage, sonore stem. ‘Het is decennia geleden dat ik voor het laatst contact met haar heb gehad. Maar sommige patiënten zijn opmerkelijk, en ik herinner me Sadie nog. Ze was energiek, intelligent en charmant. Maar beschadigd door haar verlies.’

Rose staarde naar de regen die buiten op de stoeptegels spatte. ‘Vanwege de dood van haar ouders?’

Het was even stil, en toen zei Philip Sprott: ‘Mevrouw Martineau, weet u dat ik psychiater ben?’

Psychiater? ‘Nee, ik nam aan...’

‘Ik werk nog parttime. Sadie was een van mijn eerste patiënten, toen ik nog een groentje was. Het is heel lang geleden, maar mijn zwijgplicht verjaart niet.’

‘Dat begrijp ik, dokter Sprott.’

‘Zei u net dat uw grootmoeder onlangs is overleden?’

‘Inderdaad.’

‘Gecondoleerd met uw verlies. Maar wat kan ik zeggen? Ik weet nog dat de relatie tussen Sadie en haar zus gecompliceerd was. Ze scheelden veel in leeftijd, ik geloof een jaar of tien.’

‘En Sadie was de jongste.’

‘Dat klopt. Ze is na een zenuwinzinking bij me gekomen. Haar verloofde had het uitgemaakt. De verbroken verloving, zo kort na het overlijden van haar ouders... de menselijke geest kan nu eenmaal maar een beperkte hoeveelheid traumatische ervaringen verwerken.’ Er viel nog een stilte, en toen vervolgde Philip Sprott: ‘Ik weet niet meer hoe die verloofde heette. Ik weet nog wel dat hij klonk als een ploert van het ergste soort. Hij was antiekhandelaar, maar dat is irrelevant. Sadie zelf was lerares.’

‘En kunstenaars.’ Rose dacht aan de tweede brief: *Je had die*

arme mannen met mijn etspers moeten zien op dat modderige pad tussen de bomen door.

‘Ja.’ Hij klonk geamuseerd. ‘Sadie zat tijdens onze afspraken vaak te tekenen. Ze zei dat het haar ontspande. De open haard... of de platanen die ze door het raam zag. Soms tekende ze mij. Ze heeft me eens een schets gegeven. Ik denk dat ik hem nog wel ergens heb liggen. Ze is ongeveer een jaar bij me geweest, misschien anderhalf. Daarna heeft ze me nog een tijdje af en toe een ansichtkaart gestuurd, maar dat is gestopt. Ik nam aan dat ze verder was gegaan met haar leven. Het spijt me dat ik niets voor u kan doen, mevrouw Martineau.’

Rose hoorde de voordeur dichtslaan. Ze bedankte dokter Sprott en legde de hoorn op de haak.

Robert stond in de hal zijn regenjas uit te trekken. Er lagen druppels op de legergroene schouders.

‘Wat ben je laat,’ zei Rose terwijl ze zich naar hem toe haastte. ‘Ze komen al over vijf minuten.’

‘Dat weet ik.’ Hij klonk geïrriteerd. Zijn toon veranderde. ‘Sorry. Sorry, schatje. Het was een beetje... Mijn werk, dat snap je wel. We zijn het Gibson-contract kwijt.’

‘O, Robert. Wat vreselijk.’ Ze gaf hem een kus. ‘Wat een teleurstelling.’

‘Kansen genoeg.’

Maar zijn lichthartige woorden spraken zijn gezichtsuitdrukking tegen. Het was een angstige, bezorgde uitdrukking, die ineens weer weg was. Zo snel dat ze dacht dat ze het zich had ingebeeld.

‘Wat is er aan de hand?’ vroeg ze belangstellend. ‘Je kunt het me vertellen, schat. Ik wil het weten.’

‘Er is niets aan de hand. Ik ben gewoon moe.’ Een glimlach die niet meer was dan een beweging van zijn lippen. ‘Ik lust wel een borrel. Geef me een paar minuten, dan ga ik me even omkleden.’

De deurbel ging. Rose keek in de spiegel in de hal, toverde een glimlach op haar gezicht en deed de voordeur open.

‘Hugh... Vivienne... Wat heerlijk om jullie te zien. Kom binnen.’